Ψήφισμα της Επιστημονικής Εταιρείας Πολιτικής Οικονομίας (ΕΕΠΟ) για το νομοσχέδιο Κεραμέως για τα ΑΕΙ

Η γεν. συνέλευση της ΕΕΠΟ συζήτησε το νομοσχέδιο Κεραμέως για τα ΑΕΙ και ομόφωνα εξουσιοδότησε το ΔΣ για την έκδοση του ακόλουθου ψηφίσματος:

Η ΕΕΠΟ θεωρεί ότι το νομοσχέδιο Κεραμέως για τα ΑΕΙ πλήττει ανεπανόρθωτα την δομή και την λειτουργία των ελληνικών ΑΕΙ. Αποσκοπεί στην δημιουργία ενός επιχειρηματικού πανεπιστημίου που θα υπηρετεί τα συμφέροντα των ιδιωτικών επιχειρήσεων και θα παραγνωρίζει τόσο την εξέλιξη της επιστήμης όσο και την πρόσβαση των λαϊκών στρωμάτων στην ανώτατη εκπαίδευση.

Το νομοσχέδιο στον τομέα της διδασκαλίας επιβάλλει πολυδιάσπαση πτυχίων και κατακερματισμό των επαγγελματικών δικαιωμάτων των αποφοίτων (που μειώνει τις δυνατότητες απασχόλησης τους καθώς και τις μισθολογικές απολαβές τους). Ωθεί στην δημιουργία πολλών προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών που δεν έχουν επιστημονική συνοχή και ευρύτητα και εξαρτώνται από βραχύβιες και μυωπικές αναγνώσεις των αναγκών της αγοράς. Διαχωρίζει εντελώς τα μεταπτυχιακά προγράμματα από τα προπτυχιακά και εξωθεί τα πρώτα στην επιβολή διδάκτρων μέσω της μη-χρηματοδότησης τους και του μη-συνυπολογισμού των ωρών διδασκαλίας τους στον εργασιακό φόρτο των μελών ΔΕΠ.

Ταυτόχρονα αντί για αξιοπρεπείς αποδοχές των πανεπιστημιακών (όταν αυτές είναι ιδιαίτερα χαμηλές ακόμα και σε σύγκριση με χώρες της ΕΕ με αντίστοιχο ή χαμηλότερο κατά κεφαλή ΑΕΠ), εξωθεί τους τελευταίους στο κυνήγι εσόδων μέσω παράλληλης απασχόλησης ή με διδασκαλία σε μεταπτυχιακά (όπου οι φοιτητές αντιμετωπίζονται σαν πελάτες).

Ειδικά με την διδασκαλία σε ΠΜΣ, στην ουσία ωθεί τα μέλη ΔΕΠ στην αναζήτηση αύξησης των αποδοχών τους μέσα από φοιτητές-πελάτες με το μάτι στους «πρόθυμους πανεπιστημιακούς» για αύξηση των ατομικών εσόδων τους. Τα επι χρήμασι μεταπτυχιακά προγράμματα οδηγούνται σε στενές εξειδικεύσεις δήθεν εξασφαλίζοντας απασχόληση, ενώ στην πράξη την περιορίζουν. Όλο αυτό το πλέγμα οδηγεί στην περιθωριοποίηση κριτικών

γνωστικών αντικειμένων (που όμως έχουν βαρύνουσα επιστημονική σημασία) έναντι στενών πρακτικών δεξιοτήτων.

Στον τομέα της έρευνας οδηγεί στην θεσμοποιημένη εξάρτηση από επιχειρηματικά συμφέροντα και χρηματοδοτήσεις, γεγονός που φαλκιδεύει την επιστημονική ακεραιότητα όπως έχει συμβεί πάμπολλες φορές σε χώρες που έχουν παρόμοια συστήματα. Επιπλέον, οδηγεί στην υποβάθμιση της βασικής έρευνας, που είναι ο βασικός στόχος του πανεπιστημίου, και στην εξάρτηση από ιδιωτικά χρηματοδοτούμενη έρευνα αποσκοπούσα σε κερδοσκοπικές σκοπιμότητες και στο κυνήγι της «πατέντας».

Μάλιστα στη χώρα μας, όπου η συμβολή του ιδιωτικού τομέα σε δαπάνες «Έρευνας & Ανάπτυξης» είναι ουσιαστικά ανύπαρκτη, δεν θα οδηγήσει σε αύξηση της ερευνητικής χρηματοδότησης αλλά θα διευκολύνει την επιχειρηματική φοροδιαφυγή και την περαιτέρω απομύζηση επιδοτούμενων προγραμμάτων. Στην πράξη δεν θα δεν θα έχει καμία επίπτωση στο τεράστιο έλλειμμα «Έρευνας & Ανάπτυξης» (ιδιαίτερα στον τομέα της βασικής έρευνας), που αποτελεί βασική δομική αδυναμία του προβληματικού παραγωγικού μοντέλου της ελληνικής οικονομίας.

Στον τομέα της διοίκησης αντικαθιστά τις αντιπροσωπευτικές και συμμετοχικές δημοκρατικές διαδικασίες με το αυταρχικό πρότυπο της εταιρικής διοίκησης. Ένα μη-αντιπροσωπευτικό μειοψηφικό στρώμα εκλέγει τις ανώτατες διευθυντικές αρχές του πανεπιστημίου, οι οποίες στη συνέχεια διορίζουν τους υφιστάμενους τους. Τα ακαδημαϊκά όργανα περιορίζονται σε διακοσμητικό ρόλο δίπλα στους παντοδύναμους διευθυντικούς μηχανισμούς. Οι αλλαγές αυτές ανοίγουν τον δρόμο σε φαινόμενα διαφθοράς και πελατειακών σχέσεων που είναι ευρέως γνωστά σε αντίστοιχα μοντέλα διοίκησης στο εξωτερικό.

Στην στελέχωση των ΑΕΙ επιτείνει την τάση γήρανσης του πανεπιστημιακού προσωπικού καθώς περιορίζει τις οργανικές θέσεις και επεκτείνει την χρήση συνταξιούχων και ταυτόχρονα περιορίζει την πρόσληψη νέων επιστημόνων. Οι δε τελευταίοι προσλαμβάνονται με σχέσεις εργασιακής αβεβαιότητας, χαμηλών μισθών και περιορισμού τους σε απλούς φροντιστηριακούς βοηθούς χωρίς δυνατότητες ερευνητικής δραστηριότητας.

Οι φοιτητές αντιμετωπίζονται σαν ατομικοί πελάτες καθώς καταργούνται οι συλλογικές διαδικασίες εκπροσώπησης τους και εισάγονται θεσμοί εκπροσώπων-παραγόντων που, όπως έχει φανεί και σε αντίστοιχα συστήματα στο εξωτερικό, αδιαφορούν για τα πραγματικά συμφέροντα της φοιτητικής κοινότητας και επιδίδονται σε προσωπικές πελατειακές σχέσεις

και διαδικασίες προσωπικής ανέλιξης σε πλήρη υποταγή στον διευθυντικό μηχανισμό του επιχειρηματικού πανεπιστημίου. Επίσης, το επιχειρηματικό πανεπιστήμιο έχει αποδεχθεί περίτρανα στο εξωτερικό ότι είναι «ακριβό» για τους υποψήφιους από λαϊκά στρώματα και συνεπώς περιορίζει δραματικά την δυνατότητα πρόσβασης τους σε αυτό. Η δε πολυδιαφημιζόμενη εξασφάλιση απασχόλησης μέσω της σύνδεσης με την αγορά είναι γράμμα κενό καθώς οι θέσεις απασχόλησης στην ελληνική οικονομία είναι δεδομένες και περιορισμένες (όπως δείχνει και το υψηλό ποσοστό ανεργίας) και δεν οφείλονται στην αναντιστοιχία επαγγελματικών προσόντων και διαθέσιμων θέσεων εργασίας αλλά στα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας και στις κυβερνητικές πολιτικές. Το πρόβλημα αυτό είναι μάλιστα οξύτερο στους νέους πτυχιούχους και γενικότερα στους νέους (όπως δείχνει η εξαιρετικά υψηλή ανεργία νέων) και θα ενταθεί από την υπερεξειδίκευση πολυδιασπασμένων πτυχίων. Οι δε θέσεις εργασίας που δίνει η αγορά ιδιαίτερα στους νέους χαρακτηρίζονται από εργασιακή αβεβαιότητα, χαμηλούς μισθούς και κακές εργασιακές σχέσεις. Αποδεικτικό στοιχείο του ότι για την ανεργία των πτυχιούχων δεν ευθύνεται το ελληνικό πανεπιστήμιο αλλά η αγορά είναι το γεγονός ότι στην εποχή των μνημονίων χιλιάδες νέοι πτυχιούχοι μετανάστευσαν κι έγιναν ανάρπαστοι από προηγμένες οικονομίες, ειδικά αυτές της ΒΔ Ευρώπης.

Τέλος, όλα τα παραπάνω συνοδεύονται από την συνολική αυταρχικοποίηση της λειτουργίας των ΑΕΙ με την προσπάθεια επιβολής «πανεπιστημιακής αστυνομίας» και τα εκτεταμένα φαινόμενα αστυνομικής βίας μέσα σε ελληνικά ΑΕΙ.

Για όλους τους παραπάνω λόγους η ΕΕΠΟ απορρίπτει το νομοσχέδιο Κεραμέως και ζητά την άμεση απόσυρσή του.

21/6/2022